

Til: Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Fra: Sekretariatschef Klaus Hansen, Producentforeningen
Dato: 11-02-2009

Den ufuldstændige ligestilling i den danske film- og TV-branche

- arbejdsgiverne indbetaler til Barsel.dk, uden medarbejderne får ikke gavn af ordningen

Beskæftigelsesministeriet oplyser, at der siden oprettelsen af barselsudligningsordningen – Barsel.dk – er sket en u hensigtsmæssig opsparring af midler i udligningsordningerne.

Det kan ikke afvises, at en del af denne opsparring af midler skyldes, at lønmodtagere ansat som freelancere typisk er afskåret fra at få adgang til disse midler.

Baggrund

Ifølge bemærkningerne til lov om barselsudligning (LOV nr. 417 af 9. Maj 2006) er lovens overordnede formål, at:

”[...] fremme ligestillingen mellem kvinder og mænd på det private arbejdsmarked
[...].”

(se lovforslagets generelle bemærkninger, 1. Indledning, andet afsnit)

Loven skal finde anvendelse for alle arbejdsgivere og lønmodtagere, som nærmere defineret i lovforslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

Loven anvender den afgrænsning af lønmodtagere, som anvendes i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP-loven) [...] herunder også ansatte freelancere, projektansatte og anpartshavere ansat i eget selskab.

(se lovforslagets bemærkninger til § 1)

Film- og TV-branchen

Film og TV-programmer produceres i stor udstrækning af private selskaber. Disse virksomheder, som er organiseret i Producentforeningen, er alle overenskomstdækkede på de væsentligste funktioner - dvs. produktionsmæssigt, redaktionelt personale samt skuespillere.

Der er altså tale om en branche med ordnede forhold – herunder bestemmelser i overenskomsterne med løn under barsel, senest revideret på baggrund af indførelsen af Barsel.dk og den her medfølgende refusion til arbejdsgiver.

Indenfor film og TV-branchen er en ikke ubetydelig del af arbejdsstyrken imidlertid ansat på tidsbegrænsede kontrakter til løsning af en eller flere konkrete opgave på en produktion / redaktion, eller fra dag til dag hos forskellige arbejdsgivere.

Denne gruppe af freelanceansatte, som er i stadig vækst, er af afgørende nødvendighed for en branche som har brug for et til stadighed mere smidigt og fleksibelt arbejdsmarked. Her tænkes f.eks. på en kvindelig sminkør ansat 8 uger til optagelsen af en spillefilm, en produktionsleder ansat i 4 måneder til produktionen af en sæson underholdningsprogram til TV eller B-fotografen ansat 4 dage på en reklamefilmsoptagelse.

Men der er i alle tilfælde tale om ansættelse, og pågældende er at betragte som lønmodtagere. Således skal der i deres honorering indeholdes A-skat, ATP, AM, feriepenge m.v. – og arbejdsgiverne indbetaler, i lighed med fastansatte, bidrag til barselsudligningsordningen.

På trods af at loven efter sine forarbejder gælder ansatte freelancere, er realiteten at en freelancer qua de meget korte ansættelsesperioder næsten pr. definition ikke vil være ansat i forbindelse med hele – eller i hvert fald dele – af hendes eller hans barselsorlov.

Herefter vil en freelancer kun have mulighed for at få barselsdagpenge fra sin A-kasse eller kommune.

Producentforeningen har med vore overenskomstparter forsøgt at løse problematikken omkring at kunne anvende barsel.dk for freelancere og tidsbegrænsede ansatte - men det har ikke været muligt at finde en model der ikke kan anklages for omgåelse.

Konklusion

Dermed synes den nuværende ordning ikke at opfylde det i forarbejderne opstillede formål med loven – at ligestille mænd og kvinder.

For freelancere – som for andre grupper på arbejdsmarkedet – er det kvinderne som tager den største del af barselsorloven. Der er derfor hverken lige vilkår for mandlige og kvindelige freelancere, eller for lønmodtagere ansat som freelancere henholdsvis fastansatte.

For at imødekomme denne ulighed, foreslår Producentforeningen, at der under barselsudligningsordningen oprettes en særlig pulje således at freelancere, for hvem der allerede er indbetalt ATP og barsel.dk-bidrag, *selv* kan søge og modtage refusion. Udover at disse freelancere skal opfylde de almindelige betingelser for at opnå refusion, skal der også opstilles et beskæftigelseskrav således, at de i større eller mindre omfang har været i arbejde det foregående år.